

DIREKTIIVID

KOMISJONI DIREKTIIV 2009/145/EÜ,

26. november 2009,

millega sätestatakse teatavad erandid traditsiooniliselt teatavates paikkondades ja piirkondades kasvatatud ja geneetilisest erosioonist ohustatud köögivilja rahvaselektsioonsortide ja -sortide ning selliste köögiviljasortide heakskiitmiseks, millel ei ole põllukultuuride tööstusliku tootmise puhul tegelikku väärtust, kuid mis on aretatud eritingimustes kasvamiseks, ning kõnealuste rahvaselektsioonsortide ja sortide seemnete turustamiseks

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiivi 2002/55/EÜ köögiviljaseemne turustamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 4 lõiget 4, artikli 44 lõiget 2 ja artikli 48 lõike 1 punkti b,

ning arvestades järgmist:

(1) Viimastel aastatel on üha olulisemaks muutunud bioloogilise mitmekesisuse ja taimede geneetiliste ressursside säilitamise küsimus, nagu näitavad mitmesugused rahvusvahelised ja ühenduse tasandi sündmused. Olgu näitena mainitud nõukogu 25. oktoobri 1993. aasta otsus 93/626/EMÜ bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni sõlmimise kohta, ⁽²⁾ nõukogu 24. veebruari 2004. aasta otsus 2004/869/EÜ toidu ja põllumajanduse taimede geneetilisi ressursside käsitleva rahvusvahelise lepingu sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse nimel, ⁽³⁾ nõukogu 24. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 870/2004, millega kehtestatakse ühenduse programm põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamise kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1467/94, ⁽⁴⁾ ja nõukogu 20. septembri 2005. aasta määrus (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ⁽⁵⁾. Et võtta neid aspekte arvesse köögiviljaseemnete turustamisel, tuleb kehtestada eritingimused direktiivi 2002/55/EÜ kohaselt.

(2) Et tagada taimede geneetiliste ressursside säilimine ja säästev kasutamine kohapeal, tuleks kasvatada ja turus-

tada rahvaselektsioonsorte ja sorte, mida on traditsiooniliselt kasvatatud teatavates paikkondades ja piirkondades ja mida ohustab geneetiline erosioon (edaspidi „säilitussordid“) isegi siis, kui need ei vasta sortide heakskiitmise ning seemnete turustamise üldnõuetele. Lisaks üldeesmärgile, milleks on taimede geneetiliste ressursside kaitse, on nende sortide säilitamise konkreetne eesmärk see, et nad on erakordselt hästi kohanenud konkreetsete kohalike tingimustega.

(3) Et tagada taimede geneetiliste ressursside säästlik kasutamine, tuleks sorte, millel ei ole põllukultuuride tööstusliku tootmise puhul tegelikku väärtust, kuid mis on aretatud eritingimustes kasvamiseks (edaspidi „eritingimustes kasvamiseks aretatud sordid“), kasvatada ja turustada isegi siis, kui need ei vasta sortide heakskiitmise ning seemnete turustamise üldnõuetele. Lisaks üldeesmärgile, milleks on taimede geneetiliste ressursside kaitse, on nende sortide säilitamise konkreetne eesmärk see, et nad on kohanenud kasvuks konkreetsetes kliima- ja mullastikutingimustes ning nõuavad teatavaid agaar tehnilisi tingimusi (näiteks käsitsi hooldamine, korduv saagikoristus).

(4) Selleks et säilitussordid ja eritingimustes kasvamiseks aretatud sordid alles jääksid, on vaja sätestada erandid nende sortide heakskiitmise ning nende sortide seemnete tootmise ja turustamise korras.

(5) Kõnealused erandid peaksid käsitlema olulisi sordi heakskiitmise nõudeid ja menetlusnõudeid, mis on sätestatud komisjoni 6. oktoobri 2003. aasta direktiivis 2003/91/EÜ, millega kehtestatakse rakendusmeetmed nõukogu direktiivi 2002/55/EÜ artikli 7 kohaldamiseks teatavate köögiviljasortide kontrollimisel minimaalselt hõlmatavatate tunnuste ja kontrollimise miinimumtingimuste osas ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ EÜT L 193, 20.7.2002, lk 33.

⁽²⁾ EÜT L 309, 13.12.1993, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 378, 23.12.2004, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 162, 30.4.2004, lk 18.

⁽⁵⁾ ELT L 277, 21.10.2005, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT L 254, 8.10.2003, lk 11.

- (6) Liikmesriikidele tuleks eelkõige anda õigus võtta ise vastu sätteid, mis käsitlevad eristatavust, püsivust ja homogeensust. Kõnealused eristatavust ja püsivust käsitlevad sätted peaksid põhinema vähemalt omadustel, mis on loetletud tehnilises küsimustikus, mille taotleja täidab, kui ta esitab sordi heakskiitmise taotluse, nagu on sätestatud direktiivi 2003/91/EÜ I ja II lisas. Kui homogeensust hinnatakse mittesordiehtsate taimede põhjal, peaksid sätted homogeensuse kohta põhinema kindlaksmääratud normidel.
- (7) Tuleks ette näha menetlusnõuded, mille kohaselt võib säilitussorte ja eritingimustes kasvamiseks aretatud sorte heaks kiita ilma ametliku kontrollita. Lisaks on seoses sordinimedega vaja sätestada teatud erandid nõuetest, mis on sätestatud direktiivis 2002/55/EÜ ja komisjoni 22. juuli 2009. aasta määruses (EÜ) nr 637/2009, millega kehtestatakse rakenduseeskirjad seoses põllumajandustaimesortide ja köögiviljasortide nimede sobivusega ⁽¹⁾.
- (8) Säilitussortide puhul tuleks ette näha seemnete tootmist ja turustamist käsitlevad piirangud (eelkõige päritolupiirkonnaga seoses), et tagada, et seemnete turustamine aitab kaasa sortide säilitamisele päritolupiirkonnas ja taime geneetiliste ressursside säästvale kasutamisele. Liikmesriikidel peaks olema võimalus kiita heaks täiendavaid piirkondi, kus võib turustada seemnekoguseid, mis on üle jäänud kogusest, mis on vajalik asjaomase sordi säilimiseks tema päritolupiirkonnas, tingimusel et need täiendavad piirkonnad on looduslike ja poollooduslike kasvu-kohtade poolest päritolupiirkonnaga võrreldavad. Et säiliks seos päritolupiirkonnaga, ei tohiks seda võimalust kohaldada, kui liikmesriik on heaks kiitnud täiendavad seemnetootmispiirkonnad.
- (9) Tuleks kindlaks määrata koguselised piirangud iga säilitussordi ja iga eritingimustes kasvamiseks aretatud sordi turustamiseks.
- (10) Säilitussortide puhul ei tohiks iga sordi turuleviidava seemne kogus ületada kogust, mis on vajalik asjaomase köögiviljasordi tootmiseks piiratud alal, mis on kindlaks määratud vastavalt asjaomase liigi kultiveerimise olulisusele. Et tagada kõnealustest kogustest kinnipidamine, peaksid liikmesriigid nõudma, et tootjad teataksid säilitussortide seemne tootmise kavandatavad kogused, ja vajaduse korral eraldama tootjatele kogused.
- (11) Eritingimustes kasvamiseks aretatud sortide puhul tuleks koguselised piirangud esitada nõudena, et seemet tuleb turustada väikestes pakides; väikestes pakides müüdüd seemne suhteliselt kõrge hind piirab müüdüvat kogust.
- (12) Asjakohaste pitseerimis- ja märgistusnõuetega tuleks tagada säilitussortide ja eritingimustes kasvamiseks aretatud sortide seemnete jälgitavus.
- (13) Selleks et tagada käesoleva direktiivi nõuetekohane kohaldamine, peaks säilitussortide ja eritingimustes kasvamiseks aretatud sortide seemnekultuur vastama seemnete sertifitseerimise ja kontrollimise eritingimustele. Seemet tuleks ka hiljem ametlikult kontrollida. Tootmise ja turustamise igas etapis tuleks teha ametlikku järelevalvet. Tarnijad peaksid teatama liikmesriikidele ja liikmesriigid omakorda komisjonile turulelastud säilitussortide seemnete kogused.
- (14) Kolme aasta pärast peaks komisjon hindama, kas käesoleva direktiiviga ette nähtud meetmed, eelkõige säilitussortide ja eritingimustes kasvamiseks aretatud sortide seemnete turustamise koguseliste piirangute puhul, on tõhusad.
- (15) Käesoleva direktiiviga ette nähtud meetmed on kooskõlas põllumajanduse, aianduse ja metsanduse seemnete ja paljundusmaterjali alalise komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

Sisu ja mõisted

Artikkel 1

Sisu

- Käesolevas direktiivis sätestatakse direktiiviga 2002/55/EÜ hõlmatud köögiviljade puhul teatavad erandid seoses taimede geneetilise ressursi *in situ* säilimise ja säästva kasutamisega kasvatamise ja turustamise kaudu
 - köögiviljade rahvaselektsioonisortide ja selliste sortide heakskiitmisel riiklikesse köögiviljasortide kataloogidesse kandmiseks vastavalt direktiivile 2002/55/EÜ, mida on traditsiooniliselt kasvatatud teatavates paikkondades ja piirkondades ning mida ohustab geneetiline erosioon (edaspidi „säilitussordid”), ja
 - selliste sortide heakskiitmisel lõikes a osutatud kataloogidesse kandmiseks, millel ei ole põllukultuuride tööstusliku tootmise puhul tegelikku väärtust, kuid mis on aretatud eritingimustes kasvamiseks (edaspidi „eritingimustes kasvamiseks aretatud sordid”), ning

⁽¹⁾ ELT L 191, 23.7.2009, lk 10.

c) nende säilitussortide ja eritingimustes kasvamiseks aretatud sortide seemnete turustamisel.

2. Kui käesolevas direktiivis ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse direktiivi 2002/55/EÜ.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „säilitamine *in situ*” – geneetilise materjali säilitamine tema loomulikus keskkonnas ja kultuurtaimeliikide puhul põllumajanduskeskkonnas, kus on välja kujunenud nende eriomadused;
- b) „geneetiline erosioon” – sama liigi populatsioonide või sortide geneetilise mitmekesisuse kadumine aja jooksul või liigi geneetilise baasi kitsenemine inimtegevuse või keskkonnamuutuste tõttu;
- c) „rahvaselektsioonisort” – taimeliikide populatsioonid või kloonid, mis on kohanenud oma piirkonna keskkonnaoludega.

II PEATÜKK

Säilitussordid

I ja gu

Säilitussortide heakskiitmine

Artikkel 3

Säilitussordid

1. Liikmesriigid võivad heaks kiita artiklites 4 ja 5 sätestatud nõuetele vastavaid säilitussorte.

2. Säilitussordid kiidetakse heaks allpool kirjeldatud viisil.

- a) Liikmesriigid võivad sordi heaks kiita kui sordi, mille seeme võib olla sertifitseeritud „säilitussordi sertifitseeritud seemnena” või kontrollitud „säilitussordi standardseemnena”. Selline sort kantakse köögiviljasortide ühtsesse kataloogi kui „säilitussort, mille seeme tuleb sertifitseerida vastavalt komisjoni direktiivi 2009/145/EÜ artiklile 10 või mille seemne nõuetele vastavust tuleb kontrollida kõnealuse direktiivi artikli 11 kohaselt”.
- b) Liikmesriigid võivad sordi heaks kiita kui sordi, mille seemne nõuetele vastavust võib olla kontrollitud üksnes „säilitussordi standardseemnena”. Selline sort kantakse köögiviljasortide

ühtsesse kataloogi „säilitussordina, mille seemet tuleb kontrollida vastavalt komisjoni direktiivi 2009/145/EÜ artiklile 11”.

Artikkel 4

Sisulised nõuded

1. Et artikli 1 lõike 1 punktis a nimetatud rahvaselektsioonisort või sorti käsitataks säilitussordina, peab see huvi pakkuma taimede geneetiliste ressursside säilitamise seisukohast.

2. Erandina direktiivi 2003/91/EÜ artikli 1 lõikest 2 võivad liikmesriigid ise vastu võtta sätteid, mis käsitlevad säilitussortide eristatavust, püsivust ja homogeensust.

Sellisel juhul tagavad nad, et eristatavuse ja püsivuse suhtes kohaldatakse vähemalt näitajaid, millele on osutatud järgmistes dokumentides:

- a) direktiivi 2003/91/EÜ I lisas loetletud liikide puhul Ühenduse Sordiameti (CPVO) suunistega seotud tehnilised küsimustikud, mida kohaldatakse kõnealuste liikide suhtes, või
- b) direktiivi 2003/91/EÜ II lisas loetletud liikide puhul Rahvusvahelise Uute Taimesortide Kaitse Liidu (UPOV) suuniste tehnilised küsimustikud, mida kohaldatakse kõnealuste liikide suhtes.

Homogeensuse hindamisel kohaldatakse direktiivi 2003/91/EÜ.

Kui homogeensust hinnatakse mittediehtsate taimede põhjal, tuleb kohaldada 10 % populatsioonistandardit ning vähemalt 90 % usutavuse läve.

Artikkel 5

Menetlusnõuded

Erandina direktiivi 2002/55/EÜ artikli 7 lõike 1 esimesest lausest ei ole ametlik kontroll vajalik, kui säilitussordi heakskiitmise kohta otsuse tegemiseks piisab järgmisest teabest:

- a) säilitussordi kirjeldus ja sordinimi;
- b) mitteametlike katsete tulemused;
- c) kasvatamise, paljundamise ja kasutamise käigus omandatud praktiliste kogemuste põhjal saadud teadmised, millest taotleja on asjaomasele liikmesriigile teatanud;
- d) muu teave, eelkõige see, mis on pärit taimede geneetiliste ressurssidega tegelevatel asutustel või liikmesriigis selleks tunnustatud organisatsioonidel.

*Artikkel 6***Heakskiitmisest keeldumine**

Säilitussorti ei kanta riiklikku sordikataloogi, kui

- a) see on juba kantud ühtsesse kõogiviljasortide kataloogi muu kui „säilitussordina” või on välja arvatud sellest kataloogist viimase kahe aasta jooksul või direktiivi 2002/55/EÜ artikli 15 lõikes 2 ette nähtud ajavahemik on lõppenud vähem kui kaks aastat tagasi või
- b) see on võetud nõukogu määruses (EÜ) nr 2100/94 ⁽¹⁾ sätestatud ühenduse sordikaitse alla või riikliku sordikaitse alla või kõnealuse kaitse alla võtmise taotlus on läbivaatamisel.

*Artikkel 7***Sordinimi**

1. Enne 25. maid 2000. aastat tuntud sordinimega säilitussortide puhul võivad liikmesriigid lubada erandi tegemist määrusest (EÜ) nr 637/2009, välja arvatud juhul, kui nimetatud erand rikub kolmandate isikute varasemaid õigusi, mis on kaitstud kõnealuse määruse artikliga 2.
2. Olenemata direktiivi 2002/55/EÜ artikli 9 lõikest 2 võivad liikmesriigid sordi jaoks heaks kiita rohkem kui ühe sordinime, kui need nimed on ajalooliselt tuntud.

*Artikkel 8***Päritolupiirkond**

1. Kui liikmesriik kiidab säilitussordi heaks, määrab ta asukoha või asukohad, piirkonna või piirkonnad, kus seda sorti on ajalooliselt kasvatatud ja kus see on kohanenud (edaspidi „päritolupiirkond”). Ta võtab arvesse taimede geneetiliste ressurssidega tegelevatelt asutustelt või liikmesriikides selleks tunnustatud organisatsioonidelt saadud teavet.

Kui päritolupiirkond asub rohkem kui ühes liikmesriigis, määravad selle kõik asjaomased liikmesriigid omavahelisel kokkuleppel.

2. Päritolupiirkonda määravad liikmesriigid teatavad määratud piirkonna komisjonile.

*Artikkel 9***Säilitamine**

Liikmesriigid tagavad, et säilitussorti säilitatakse selle päritolupiirkonnas.

*II jagu***Säilitussortide seemnete tootmine ja turustamine***Artikkel 10***Sertifitseerimine**

Erandina direktiivi 2002/55/EÜ artiklist 20 võivad liikmesriigid sätestada, et säilitussordi seemet võib sertifitseerida säilitussordi sertifitseeritud seemnena, kui seeme vastab järgmistele nõuetele:

- a) seeme pärineb seemnest, mis on toodetud kooskõlas sordi säilitamise tunnustatud tavadega;
- b) seeme vastab direktiivi 2002/55/EÜ artikli 2 lõike 1 punktis d sätestatud „sertifitseeritud seemne” sertifitseerimise nõuetele, v.a minimaalset sordipuhust ja ametlikku kontrolli või ametliku järelevalve all tehtud kontrolli käsitlevad nõuded;
- c) seeme on piisavalt sordipuhas.

*Artikkel 11***Kontrollimine**

Erandina direktiivi 2002/55/EÜ artiklist 20 võivad liikmesriigid sätestada, et säilitussordi seemet võib kontrollida säilitussordi standardseemnena, kui seeme vastab järgmistele nõuetele:

- a) seeme vastab direktiivis 2002/55/EÜ sätestatud „standardseemne” turustamise nõuetele, v.a minimaalset sordipuhust käsitlevad nõuded;
- b) seeme on piisavalt sordipuhas.

*Artikkel 12***Seemnete kontroll**

1. Liikmesriigid tagavad, et säilitussortide seemnete kontrollimiseks tehakse katseid, et teha kindlaks seemnete vastavus artiklites 10 ja 11 sätestatud nõuetele.
2. Lõikes 1 osutatud kontroll toimub kooskõlas hetkel kasutusel olevate rahvusvaheliste meetoditega või selliste meetodite puudumisel kooskõlas muude asjakohaste meetoditega.
3. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 nimetatud kontrolliks vajalikud proovid võetakse homogeensetest partiidest. Liikmesriigid tagavad, et kohaldatakse direktiivi 2002/55/EÜ artikli 25 lõikes 2 sätestatud eeskirju partii ja sellest võetud proovi kaalu kohta.

*Artikkel 13***Seemnetootmispiirkond**

1. Liikmesriigid tagavad, et säilitussordi seemneid võib toota ainult päritolupiirkonnas.

Kui seemet ei ole võimalik kõnealuses piirkonnas toota konkreetse keskkonnaprobleemi tõttu, võivad liikmesriigid kiita heaks täiendavad seemnetootmispiirkonnad, võttes arvesse taimede geneetiliste ressurssidega tegelevatelt asutustelt või liikmesriigis selleks tunnustatud organisatsioonidelt saadud teavet. Kõnealustes täiendavates piirkondades toodetud seemet võib siiski kasutada üksnes päritolupiirkonnas.

⁽¹⁾ EÜT L 227, 1.9.1994, lk 1.

2. Liikmesriigid teatavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele täiendavad piirkonnad, mida nad kavatsevad lõike 1 alusel seemnetootmiseks heaks kiita.

Komisjon ja teised liikmesriigid võivad 20 päeva jooksul pärast kõnealuse teate saamist taotleda asja üleandmist põllumajanduse, aianduse ja metsanduse seemnete ja paljundusmaterjali alalisele komiteele. Kui on vaja sätestada piirangud ja eritingimused selliste piirkondade määramise suhtes, tuleb vastavalt direktiivi 2002/55/EÜ artikli 48 lõike 1 punktile b vastu võtta asjakohane otsus.

Kui komisjon ega ükski teine liikmesriik ei esita teise lõigu kohaselt taotlust, võib kõnealune liikmesriik teates nimetatud täiendavad seemnetootmispiirkonnad heaks kiita.

Artikkel 14

Turustustingimused

1. Liikmesriigid tagavad, et säilitussordi seemneid võib turustada üksnes järgmistel tingimustel:

a) need on toodetud oma päritolupiirkonnas või artiklis 13 nimetatud piirkonnas;

b) turustatakse seemnete päritolupiirkonnas.

2. Erandina lõike 1 punktist b võib liikmesriik oma territooriumil heaks kiita täiendavaid piirkondi, kus võib turustada säilitussordi seemneid, tingimusel et need piirkonnad on antud sordi looduslike ja poollooduslike kasvukohtade poolest päritolupiirkonnaga võrreldavad.

Kui liikmesriigid selliseid täiendavaid piirkondi heaks kiidavad, tagavad nad, et seemnekogus, mis on vajalik vähemalt artiklis 15 osutatud seemnekoguse tootmiseks, jäetakse sordi säilitamiseks selle päritolupiirkonnas.

Liikmesriigid teatavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele selliste täiendavate piirkondade heakskiitmisest.

3. Kui liikmesriik kiidab artikli 13 kohaselt heaks täiendava seemnetootmispiirkonna, ei kasuta ta käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud erandit.

Artikkel 15

Koguselised piirangud

Kõik liikmesriigid tagavad, et ühegi säilitussordi puhul ei ületa aastas turustatud seemne kogus kogust, mis on vajalik köögivil-

jade tootmiseks konkreetse liigi jaoks I lisas kindlaks määratud arvul hektaritel.

Artikkel 16

Koguseliste piirangute kohaldamine

1. Liikmesriigid tagavad, et tootjad teatavad neile enne iga tootmisperioodi algust seemnetootmisala suuruse ja asukoha.

2. Kui lõikes 1 nimetatud teadete põhjal ületatakse tõenäoliselt artiklis 15 sätestatud koguseid, määravad liikmesriigid igale asjaomasele tootjale koguse, mida ta võib vastaval tootmisperioodil turustada.

Artikkel 17

Pakendite pitseerimine

1. Liikmesriigid tagavad, et säilitussortide seemneid turustatakse üksnes suletud ja pitseeritud pakendites.

2. Tarnija pitseerib seemnete pakendid nii, et neid ei saa avada pitseerimissüsteemi kahjustamata või tarnija etiketile või pakendile avamisjälgi jätmata.

3. Et tagada pitseerimine lõike 2 kohaselt, peab pitseerimissüsteem koosnema vähemalt etiketist või kinnitatud pitserist.

Artikkel 18

Märgistamine

Liikmesriigid tagavad, et säilitussortide seemnete pakendid on varustatud tarnija etiketi või trükitud või templiga löödud sildiga, mis sisaldab järgmist teavet:

a) sõnad „EÜ eeskirjad ja standardid“;

b) etiketi paigaldamise eest vastutava isiku nimi ja aadress või tunnusmärk;

c) pitseerimise aasta järgmisel viisil: „pitseeritud ...“ (aasta) või, idanevuse analüüsi eesmärgil tehtud viimase proovivõtu aasta järgmisel viisil: „proov võetud ...“ (aasta);

d) liik;

e) säilitussordi nimi;

- f) sõnad „säilitussordi sertifitseeritud seeme” või „säilitussordi standardseeme”;
- g) päritolupiirkond;
- h) kui seemnetootmiskiirkond erineb päritolupiirkonnast, märgitakse ka seemnetootmiskiirkond;
- i) partii viitenumber, mille annab etiketi paigaldamise eest vastutav isik;
- j) deklareeritud neto- või brutomass või deklareeritud seemnete arv;
- k) juhul, kui on märgitud mass ning on kasutatud granuleeritud pestitsiidide, puhtimisainete või muid tahkeid lisandeid, märgitakse keemilise töötuse või lisandi laad ning ligikaudne seemnekogumite või puhaste seemnete massi ja kogumassi suhe.

Artikkel 19

Ametlik järelkontroll

Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi raames turustatava säilitussordi seemne sordiehtsust ja -puhtust kontrollitakse ametlikult ja pisteliselt.

Lõikes 1 osutatud ametlikku järelkontrolli tehakse kooskõlas hetkel kasutusel olevate rahvusvaheliste meetoditega või selliste meetodite puudumisel kooskõlas muude asjakohaste meetoditega.

Artikkel 20

Seire

Liikmesriigid tagavad tootmise ja turustamise ajal tehtava ametliku seirega, et seeme vastab käesolevas peatükis sätestatud, ning pööravad kontrolli käigus erilist tähelepanu sordile, seemne tootmise asukohtadele ja kogustele.

III PEATÜKK

Eritingimustes kasvamiseks aretatud sordid

I ja g u

Eritingimustes kasvamiseks aretatud sortide heakskiitmine

Artikkel 21

Eritingimustes kasvamiseks aretatud sordid

1. Liikmesriigid võivad heaks kiita eritingimustes kasvamiseks aretatud sorte tingimusel, et need sordid vastavad artiklites 22 ja 23 sätestatud nõuetele.

2. Liikmesriigid võivad eritingimustes kasvamiseks aretatud sordi heaks kiita kui sordi, mille seemet võib kontrollida üksnes „eritingimustes kasvamiseks aretatud sordi standardseemnena”. Selline sort kantakse köögiviljasortide ühtsesse kataloogi „eritingimustes kasvamiseks aretatud sordina, mille seemne nõuetele vastavust tuleb kontrollida vastavalt komisjoni direktiivi 2009/145/EÜ artiklile 26”.

Artikkel 22

Sisulised nõuded

1. Selleks et sordi saaks heaks kiita kui eritingimustes kasvamiseks aretatud sordi, millele on osutatud artikli 1 lõike 1 punktis b, ei tohi sordil olla põllukultuuride tööstusliku tootmise puhul tegelikku väärtust, kuid ta peab olema aretatud eritingimustes kasvamiseks.

Sorti loetakse eritingimustes kasvamiseks aretatuks, kui teda on aretatud kasvamiseks teatavates agraartehnilistes, kliima- või mullastikutingimustes.

2. Erandina direktiivi 2003/91/EÜ artikli 1 lõikest 2 võivad liikmesriigid ise vastu võtta sätteid, mis käsitlevad eritingimustes kasvamiseks aretatud sortide eristatavust, püsivust ja homogeensust.

Sellisel juhul tagavad nad, et eristatavuse ja püsivuse suhtes kohaldatakse vähemalt näitajaid, millele on osutatud järgmistes dokumentides:

- a) direktiivi 2003/91/EÜ I lisas loetletud liikide puhul Ühenduse Sordiameti (CPVO) suunistega seotud tehnilised küsimustikud, mida kohaldatakse kõnealuste liikide suhtes, või
- b) direktiivi 2003/91/EÜ II lisas loetletud liikide puhul Rahvusvahelise Uute Taimesortide Kaitse Liidu (UPOV) suuniste tehnilised küsimustikud, mida kohaldatakse kõnealuste liikide suhtes.

Homogeensuse hindamisel kohaldatakse direktiivi 2003/91/EÜ.

Kui homogeensust hinnatakse mittesordiehtsate taimede põhjal, tuleb kohaldada 10 % populatsioonistandardit ja 90 % usutavuse läve.

*Artikkel 23***Menetlusnõuded**

Erandina direktiivi 2002/55/EÜ artikli 7 lõike 1 esimesest lausest ei ole ametlik kontroll vajalik, kui eritingimustes kasvamiseks aretatud sordi heakskiitmise kohta otsuse tegemiseks piisab järgmisest teabest:

- a) eritingimustes kasvamiseks aretatud sordi kirjeldus ja sordinimi;
- b) mitteametlike katsete tulemused;
- c) kasvatamise, paljundamise ja kasutamise käigus omandatud praktiliste kogemuste põhjal saadud teadmised, millest taotleja on liikmesriigile teatanud;
- d) muu teave, eelkõige see, mis on pärit taimede geneetiliste ressurssidega tegelevatelt asutustelt või liikmesriigis selleks tunnustatud organisatsioonidelt.

*Artikkel 24***Heakskiitmisest keeldumine**

Eritingimustes kasvamiseks aretatud sorti ei kiideta heaks riiklikku sordikataloogi kandmiseks, kui

- a) see on juba kantud ühtsesse köögiviljade sordikataloogi muu kui „eritingimustes kasvamiseks aretatud sordina” või on välja arvatud ühtsest köögiviljade sordikataloogist viimase kahe aasta jooksul või kui direktiivi 2002/55/EÜ artikli 15 lõikes 2 ette nähtud ajavahemik on lõppenud vähem kui kaks aastat tagasi või
- b) see on võetud määruses (EÜ) nr 2100/94 sätestatud ühenduse sordikaitse alla või riikliku sordikaitse alla või kõnealuse kaitse alla võtmise taotlus on läbivaatamisel.

*Artikkel 25***Sordinimi**

1. Eritingimustes kasvamiseks aretatud sortide puhul, mille sordinime tunti enne 25. maid 2000, võivad liikmesriigid lubada erandi tegemist määrusest (EÜ) nr 637/2009, välja arvatud juhul, kui nimetatud erand rikub kolmandate isikute varasemaid õigusi, mida kaitseb kõnealuse määruse artikkel 2.

2. Olenemata direktiivi 2002/55/EÜ artikli 9 lõikest 2 võivad liikmesriigid sordi jaoks heaks kiita rohkem kui ühe sordinime, kui need nimed on ajalooliselt tuntud.

*II jagu***Eritingimustes kasvamiseks aretatud sortide seemne turustamine***Artikkel 26***Kontrollimine**

Erandina direktiivi 2002/55/EÜ artiklist 20 võivad liikmesriigid sätestada, et eritingimustes kasvamiseks aretatud sordi seemet võib kontrollida eritingimustes kasvamiseks aretatud sordi standardseemmena, kui seeme vastab järgmistele nõuetele:

- a) seeme vastab direktiivis 2002/55/EÜ sätestatud „standardseemne” turustamise nõuetele, v.a minimaalset sordipuhtust käsitlevad nõuded;
- b) seeme on piisavalt sordipuhas.

*Artikkel 27***Seemnete kontroll**

1. Liikmesriigid tagavad, et eritingimustes kasvamiseks aretatud sortide seemnete kontrollimiseks tehakse katseid, et teha kindlaks seemnete vastavus artiklis 26 sätestatud nõuetele.

2. Lõikes 1 osutatud kontroll toimub kooskõlas hetkel kasutusel olevate rahvusvaheliste meetoditega või selliste meetodite puudumisel kooskõlas muude asjakohaste meetoditega.

*Artikkel 28***Koguselised piirangud**

Liikmesriigid tagavad, et eritingimustes kasvamiseks aretatud sortide seemneid turustatakse väikestes pakides, mille netomass ei ületa iga liigi jaoks II lisas sätestatud maksimaalset massi.

*Artikkel 29***Pakendite pitseerimine**

1. Liikmesriigid tagavad, et eritingimustes kasvamiseks aretatud sortide seemneid turustatakse üksnes suletud ja pitseeritud pakendites.

2. Tarnija pitseerib seemnete pakendid nii, et neid ei saa avada pitseerimissüsteemi kahjustamata või tarnija etiketile või pakendile avamisjälgi jätmata.

3. Et tagada pitseerimine lõike 2 kohaselt, peab pitseerimissüsteem koosnema vähemalt etiketist või kinnitatud pitserist.

*Artikkel 30***Märgistamine**

Liikmesriigid tagavad, et eritingimustes kasvamiseks aretatud sortide seemnete pakendid on varustatud tarnija etiketi või trükitud või pitsseriga kinnitatud sildiga, mis sisaldab järgmist teavet:

- a) sõnad „EÜ eeskirjad ja standardid“;
- b) etiketi paigaldamise eest vastutava isiku nimi ja aadress või tunnusmärk;
- c) pitsseerimise aasta järgmisel viisil: „pitseeritud ...“ (aasta) või idanevuse analüüsi eesmärgil tehtud viimase proovivõtu aasta järgmisel viisil: „proov võetud ...“ (aasta);
- d) liik;
- e) sordi nimi;
- f) sõnad „sort, mida on aretatud eritingimustes kasvamiseks“;
- g) partii viitenumber, mille annab etiketi paigaldamise eest vastutav isik;
- h) deklareeritud neto- või brutomass või deklareeritud seemnete arv;
- i) juhul, kui on märgitud mass ning on kasutatud granuleeritud pestitsiide, puhtimisaineid või muid tahkeid lisandeid, märgitakse keemilise töötuse või lisandi laad ning ligikaudne seemnekogumi või puhaste seemnete massi ja kogumassi suhe.

*Artikkel 31***Ametlik järelkontroll**

Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi raames turustatava eritingimustes kasvamiseks aretatud sordi seemne sordiehtsust ja -puhtust kontrollitakse ametlikult ja pisteliselt.

Lõikes 1 osutatud kontroll toimub kooskõlas hetkel kasutusel olevate rahvusvaheliste meetoditega või selliste meetodite puudumisel kooskõlas muude asjakohaste meetoditega.

*Artikkel 32***Seire**

Liikmesriigid tagavad tootmise ja turustamise ajal tehtava ametliku seirega, et seemne vastab käesolevas peatükis sätestatud nõuetele, ning pööravad kontrollide käigus erilist tähelepanu sordile, seemne tootmise asukohtadele ja kogustele.

IV PEATÜKK

Üld- ja lõppsätted*Artikkel 33***Aruanded**

Liikmesriigid tagavad, et nende territooriumil tegutsevad tarnijad teatavad igal tootmisperioodil kõikide turuleviidud säilitussortide ja eritingimustes kasvamiseks aretatud sortide seemnete kogused.

Liikmesriigid teatavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele viimaste nõudmisel nende territooriumil turustatud säilitussortide ja eritingimustes kasvamiseks aretatud sortide seemnete kogused.

*Artikkel 34***Taimede geneetiliste ressurssidega tegelevatest tunnustatud organisatsioonidest teatamine**

Liikmesriigid teatavad komisjonile artikli 5 punktis d, artikli 8 lõikes 1, artikli 13 lõikes 1 ja artikli 23 punktis d nimetatud tunnustatud organisatsioonid.

*Artikkel 35***Hindamine**

Komisjon hindab käesoleva direktiivi rakendamist 31. detsembriks 2013.

*Artikkel 36***Ülevõtmine**

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 31. detsembriks 2010. Nad edastavad kõnealuste normide teksti ning kõnealuste normide ja käesoleva direktiivi vahelise vastavustabeli viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid kõnealused normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende vastu võetud põhiliste riiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 37

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 38

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 26. november 2009

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Androulla VASSILIOU

I LISA

Artiklis 15 osutatud koguselised piirangud, mis kehtivad säilitussortide seemne turustamisel

Botaaniline nimi	Liikmesriigis köögivilja tootmiseks ette nähtud maksimaalne hektarite arv säilitussortide kaupa
<i>Allium cepa</i> L. (Cepa-rühm) <i>Brassica oleracea</i> L. <i>Brassica rapa</i> L. <i>Capsicum annuum</i> L. <i>Cichorium intybus</i> L. <i>Cucumis melo</i> L. <i>Cucurbita maxima</i> Duchesne <i>Cynara cardunculus</i> L. <i>Daucus carota</i> L. <i>Lactuca sativa</i> L. <i>Lycopersicon esculentum</i> Mill. <i>Phaseolus vulgaris</i> L. <i>Pisum sativum</i> L. (partim) <i>Vicia faba</i> L. (partim)	40
<i>Allium cepa</i> L. (Aggregatum-rühm) <i>Allium porrum</i> L. <i>Allium sativum</i> L. <i>Beta vulgaris</i> L. <i>Citrullus lanatus</i> (Thunb.) Matsum. et Nakai <i>Cucumis sativus</i> L. <i>Cucurbita pepo</i> L. <i>Foeniculum vulgare</i> Mill. <i>Solanum melongena</i> L. <i>Spinacia oleracea</i> L.	20
<i>Allium fistulosum</i> L. <i>Allium schoenoprasum</i> L. <i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm. <i>Apium graveolens</i> L. <i>Asparagus officinalis</i> L. <i>Cichorium endivia</i> L. <i>Petroselinum crispum</i> (Mill.) Nyman ex A. W. Hill <i>Phaseolus coccineus</i> L. <i>Raphanus sativus</i> L. <i>Rheum rhubarbarum</i> L. <i>Scorzonera hispanica</i> L. <i>Valerianella locusta</i> (L.) Laterr. <i>Zea mays</i> L. (partim)	10

II LISA

Artiklis 28 osutatud maksimaalne netomass pakendi kohta

Botaaniline nimi	Maksimaalne netomass pakendi kohta (grammides)
<i>Phaseolus coccineus</i> L. <i>Phaseolus vulgaris</i> L. <i>Pisum sativum</i> L. (partim) <i>Vicia faba</i> L. (partim) <i>Spinacia oleracea</i> L. <i>Zea mays</i> L. (partim)	250
<i>Allium cepa</i> L. (Cepa rühm, aggregatum rühm) <i>Allium fistulosum</i> L. <i>Allium porrum</i> L. <i>Allium sativum</i> L. <i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm. <i>Beta vulgaris</i> L. <i>Brassica rapa</i> L. <i>Cucumis sativus</i> L. <i>Cucurbita maxima</i> Duchesne <i>Cucurbita pepo</i> L. <i>Daucus carota</i> L. <i>Lactuca sativa</i> L. <i>Petroselinum crispum</i> (Mill.) Nyman ex A. W. Hill <i>Raphanus sativus</i> L. <i>Scorzonera hispanica</i> L. <i>Valerianella locusta</i> (L.) Laterr.	25
<i>Allium schoenoprasum</i> L. <i>Apium graveolens</i> L. <i>Asparagus officinalis</i> L. <i>Brassica oleracea</i> L. (all) <i>Capsicum annuum</i> L. <i>Cichorium endivia</i> L. <i>Cichorium intybus</i> L. <i>Citrullus lanatus</i> (Thunb.) Matsum. et Nakai <i>Cucumis melo</i> L. <i>Cynara cardunculus</i> L. <i>Lycopersicon esculentum</i> Mill. <i>Foeniculum vulgare</i> Mill. <i>Rheum rhabarbarum</i> L. <i>Solanum melongena</i> L.	5